

Saracaloğlu, S. A., Çırakoğlu M., Akay, Y. (2016 İlkokul ve ortaokul öğretmenlerinin “mesleki çalışma sürecine” ilişkin görüşlerinin metaforlar yoluyla incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(2), 618-636.

Geliş Tarihi: 03/03/2016

Kabul Tarihi: 21/06/2016

DOI:

İLKOKUL VE ORTAOKUL ÖĞRETMENLERİNİN “MESLEKİ ÇALIŞMA SÜRECİNE” İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN METAFORLAR YOLUYLA İNCELENMESİ*

Asuman Seda SARACALOĞLU**
Murat ÇIRAKOĞLU***
Yasin AKAY****

ÖZET

Bu araştırmanın temel amacı, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı ilkokul ve ortaokullarda görev yapan öğretmenlerin, öğretim yılı başında ve sonunda yapmış oldukları mesleki çalışma sürecine ilişkin görüşlerini metaforlar yardımıyla incelemektir. Araştırmada veriler metaforlar aracılığıyla toplandığından araştırma nitel araştırma özelliği taşımaktadır. Araştırmanın çalışma grubunu İzmir’in merkez ilçelerinde yer alan iki ilkokulda görev yapan 48 sınıf öğretmeni ve iki ortaokulda görev yapan 50 branş öğretmeni oluşturmuştur. Araştırmanın çalışma grubu toplam 98 öğretmenden oluşmuştur. Veriler 2015 yılının Haziran ayının son iki haftası toplanmıştır. Veriler, katılımcıların metaforlar yoluyla görüş bildirebilecekleri yarı yapılandırılmış bir form ile elde edilmiştir. Araştırma sonunda elde edilen sonuçlara göre öğretmenlerin mesleki çalışma sürecini plansız, amaçsız, verimsiz ve etkisiz gördükleri ortaya çıkmıştır. Yine öğretmenler bu sürecin belli amaçlar doğrultusunda önceden etkili olarak tasarlanmış, içerisinde grup çalışmaları, eğlence, dinlenme, öğrenme, etkileşim, rekabet gibi unsurların yer aldığı amaçlı, faydalı bir birliktelik olması gerektiğini ifade etmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen, Mesleki Çalışma, Seminer, Metafor, Görüş

THE EXAMINATION OF VIEWS OF PRIMARY AND SECONDARY SCHOOL TEACHERS REGARDING “PROFESSIONAL WORKING PROCESS” BY MEANS OF METAPHORS

ABSTRACT

The main objective of this research is to examine the metaphoric opinions of teachers working for the Ministry of Education in primary and secondary schools at the beginning and end of the educational year during the seminars. The data represent a qualitative research study as property collected through metaphors in this research. 48 primary school teachers and 50 secondary school teachers from four different school located in the central districts of Izmir composed the sample of the research. The study group of research consisted of 98 teachers in total. Data were collected in the last two weeks of June 2015. Data were obtained in a semi-structured form on which participants can give opinion by the way of metaphors. According to the results obtained at the end of the research, it was emerged that the teachers thought the process of professional working unplanned, purposeless, inefficient and ineffective. In addition, teacher stated that there should be a useful combination in accordance with pre-specified purposes of this process aimed at involving factors such as in group activities, entertainment, recreation, learning, interaction and competition.

Key words: Teacher, Professional Working, Seminar, Metaphor, View

* Bu çalışma, 2015 yılında 3. Uluslararası Eğitim Programları ve Öğretim Kongresi 'nde sunulan bildirinin genişletilmiş biçimidir.

** Prof. Dr., Adnan Menderes Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Programları ve Öğretimi, e-mail: sedasaracal@gmail.com

*** Eğitim Yöneticisi, İzmir Münevver Öğretmen Orta Okulu, e-mail: cmurat0904@hotmail.com

**** Öğretmen, İzmir Buca Hüseyin Avni Ateşoğlu İlkokulu, e-posta: yasinakay35@hotmail.

1. GİRİŞ

Günümüzde birçok ülke, eğitimin değişen ve artan taleplerini karşılama, ek kaynaklar arama ve okullaşmayı artırmada yeni yöntemler geliştirmek için etkili politikalar aramaktadırlar. Çünkü eğitimin ekonomik gelişmeyi teşvik eden, kişisel ve sosyal kalkınmaya katkıda bulunan ve sosyal eşitsizliği azaltan bir etkiye sahip olduğu bilinmektedir (MEB, 2006).

Ülkemizde de değişimle beraber gelişimi yakalayabilmek için daha kaliteli bir eğitim yaratmak, günceli yakalayan ve yaratıcı düşünebilen çocuklar yetiştirmek, eğitim sürecini daha etkili ve hedef odaklı hale getirmek gerekmektedir. Fuller'e göre, eğitim örgütlerinde temel kalite göstergeleri: "öğretmen, öğrenci, fizikî ortam ve teknoloji, yönetici, program"dır. Bu faktörler bir bütün olarak eğitimin kalitesini etkilemektedir (Özdemir, 2002:2). Ancak, bu noktada en önemli rol öğretmenindir. Çünkü eğitim-öğretim sürecinin etkili ve verimli olarak yürütülmesinde öğretmenlere büyük bir sorumluluk yüklenmektedir.

1739 Sayılı Millî Eğitim Genel Kanunu'nun 43. maddesine göre öğretmenlik mesleği, *devletin eğitim-öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleği* olarak tanımlanmıştır.

Millî Eğitim Bakanlığı, öğretmenin meslek içerisinde eğitimini, hizmet içi eğitim, kurs ve seminerler yoluyla sağlamaktadır. Bunlar içerisinde yaygın olarak uygulamaya konulan eğitim, hizmet içi eğitimidir. Hizmet içi eğitim; maaş veya ücret karşılığı çalışan personele (öğretmen, yönetici ve diğer görevliler) görevleri ile ilgili gerekli bilgi, beceri ve tutumları kazanmaları amacıyla verilen eğitimdir (MEB, 1988: 49).

1961'de kabul edilen 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu'nun 43. maddesiyle öğretmenlere iki aylık yaz tatili verilmiştir. Bunun dışında kalan tatil zamanlarında ilköğretim okulları öğretmenlerine meslekle ilgili çalışmalara katılma yükümlülüğü getirilmiştir. Bu yükümlülük Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliği'nin 38. maddesinde **Meslekî Çalışmalar** altında toplamıştır. Buna göre: *Okul öncesi eğitim ve ilköğretim kurumlarında görevli yönetici ve öğretmenlerin genel kültür, özel alan eğitimi ve pedagojik formasyon alanlarında, bilgi ve görgülerini artırmak, yeni beceriler kazandırmak, eğitim ve öğretimde karşılaşılan problemlere çözüm yolları bulmak, öğrencinin ve çevrenin ihtiyaçlarına göre plan ve programları hazırlamak ve uygulamak amacıyla derslerin kesiminden temmuz ayının ilk iş gününe, eylül ayının ilk iş gününden derslerin başlangıcına kadar; yıl içinde ise yıllık çalışma programında belirtilen sürelerde mesleki çalışma yapılır.*

Öğretim yılı başı, içi ve sonunda öğretmenlerin yapmış oldukları mesleki çalışmalar, eğitim çevrelerince seminer çalışmaları olarak adlandırılmaktadır.

Mesleki çalışma sürecinin öğretmenlerin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarını karşılaması için çok iyi planlanan, belli amaçlara ulaşmayı hedefleyen bir biçimde yapılandırılması oldukça önemlidir. Uygulanmakta olan mesleki çalışma sürecine ilişkin öğretmenlerin görüş ve beklentilerinin bilinmesi ve bu doğrultuda bir planlamaya gidilmesi bu süreci daha işlevsel kılacaktır.

Bu bağlamda, metaforlar öğretmenlerin mesleki tanımlamaları için çarpıcı bir araç olarak ele alınabilir. Okullar sembolik unsurların bulunduğu kurumlardır. Bu sembollerden birisi de metaforlardır. Metaforlar, insanların hayatı, çevreyi, olayları ve nesnelere nasıl

gördükleri; farklı benzetmeler kullanarak açıklamaya çalışmada kullandıkları bir araç olarak düşünülmektedir (Cerit, 2008).

Temelde, metafor kavramı ile kastedilen, bir kavram, olgu veya olayın başka bir kavram, olgu veya olaya benzetilerek açıklanmasıdır (Oxford et al., 1998). Lakoff ve Johnson'a (2005: 27) göre, “*metaforun özü bir tür şeyi başka bir türşeye göre anlamak ve tecrübe etmektir.*” Böylece metafor, *X* olgusunun *Y* olgusu gibi olduğunun açık veya örtük bir biçimde belirtilmesiyle oluşur. İşte metaforu bir zihinsel model olarak güçlü kılan şey de budur; onun iki benzeşmez olgu arasında bir ilişki kurulmasını sağlaması veya belli bir zihinsel şemanın başka bir zihinsel şema üzerine yansıtılmasına olanak vermesidir (Saban, 2008).

Metaforlar eğitimsel fenomendeki algılarımızı zenginleştirmek için başvurulan teorik düşünmenin yaratıcı sonucudur (Inbar, 1996). Öğretmen metaforları çalışması, öğretmenlerin mesleki tanımlamaları ve bağlamsal faktörler arasındaki ilişkileri araştırmak için uygun araçtır. Metaforik imajları araştırmak, öğretmenlerin sınıfta sahip olduğu roller, öğrenciler ve eğitimle ilgili inançları ve varsayımlarının altında yatanları ortaya çıkarmak için kullanılan bir yöntemdir (Ben-Peretz, Mendelson ve Kron, 2003; Akt. Cerit, 2008).

1.1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın temel amacını, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı ilkökul ve ortaokullarda görev yapan öğretmenlerin, öğretim yılı başında ve sonunda yapmış oldukları mesleki çalışma sürecine ilişkin görüşlerinin metaforlar yardımıyla incelenmesi oluşturmaktadır. Bu amaç doğrultusunda, “İlkokul ve ortaokul öğretmenlerinin okullarda öğretim yılı başında ve sonunda yapılan ‘mesleki çalışma sürecine’ ilişkin görüşleri nelerdir?” sorusuna yanıt aranmıştır.

Alt Problemler

- 1- A) İlkokul öğretmenlerinin öğretim yılı başında ve sonunda yapılan “mesleki çalışma sürecine” ilişkin görüşleri nelerdir?
B) İlkokul öğretmenlerinin görüşlerine göre öğretim yılı başında ve sonunda yapılan “mesleki çalışma süreci” nasıl olmalıdır?
- 2- A) Ortaokul öğretmenlerinin öğretim yılı başında ve sonunda yapılan “mesleki çalışma sürecine” ilişkin görüşleri nelerdir?
B) Ortaokul öğretmenlerinin görüşlerine göre öğretim yılı başında ve sonunda yapılan “mesleki çalışma süreci” nasıl olmalıdır?

2. YÖNTEM

2.1. Araştırma Modeli

Araştırmada veriler metaforlar aracılığıyla toplandığından araştırma nitel araştırma özelliği taşımaktadır. Metafor; bir bireyin yüksek düzeyde soyut, karmaşık veya kuramsal bir olguyu anlamada ve açıklamada işe koşabileceği güçlü bir zihinsel araçtır (Saban, 2008). Bu araştırmada metaforlar hem var olan bir durumu betimlemek hem de bu durumun daha farklı nasıl olabileceğini betimlemek için kullanılmıştır.

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın evrenini İzmir ilinde görev yapan sınıf öğretmenleri ve branş öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırma'nın çalışma grubunu ise merkez ilçelerde yer alan iki ilkokulda görev yapan 48 sınıf öğretmeni ve iki ortaokulda görev yapan 50 branş öğretmeni olmak üzere toplam 98 öğretmen oluşturmuştur. Araştırmanın çalışma grubu belirlenirken amaçlı örnekleme yöntemlerinden tipik durum örnekleme yöntemi ile merkez ilçelerdeki ortalama değerlere sahip okullardan seçkisiz yolla iki ilkokul ve iki ortaokul seçilmiştir. Seçilen bu dört okuldan eşit sayıda öğretmenin çalışma grubuna dâhil edilmesine dikkat edilmiştir. Aynı zamanda ortaokullar için katılımcıların her branştan seçilmesine çalışılmıştır.

Tipik durum örnekleme yönteminde amaç, ortalama durumları çalışarak belirli bir alan hakkında fikir sahibi olmak veya bu alan, konu, uygulama veya yenilik konusunda yeterli bilgi sahibi olmayanları bilgilendirmektir (Şimşek ve Yıldırım, 2008). Araştırmaya katılan öğretmenlere ait tanımlayıcı bilgiler Tablo 1'de yer almaktadır.

Tablo 1.*Araştırmaya Katılan Öğretmenlere Ait Tanımlayıcı Bilgiler*

Katılımcı Özellikleri		Sınıf Öğretmenleri		Branş Öğretmenleri	
		f	%	f	%
Cinsi yet	Kadın	37	77	34	68
	Erkek	11	23	16	32
	Toplam	48	100	50	100
Kıdem	0-5 yıl	4	9	8	16
	6-10 yıl	11	23	16	32
	11-15 yıl	16	33	6	12
	16-20 yıl	16	33	15	30
	21 ve üstü yıl	1	2	5	10
	Toplam	48	100	50	100
Eğitim Düzeyi	Lisans	41	85	46	92
	Yüksek Lisans	7	15	4	8
	Toplam	48	100	50	100
Bulunduğu Okulda Çalışma Süresi	0-5 yıl	26	54	41	82
	6-10 yıl	13	27	6	12
	11-15 yıl	6	13	3	6
	16-20 yıl	3	6	0	0
	Toplam	48	100	50	100
Branş	Sınıf Öğretmenliği	42	88		
	Okul Öncesi	5	10		
	Özel eğitim	1	2		
	Türkçe			9	18
	Matematik			5	10
	Fen Bilimleri			4	8
	Sosyal Bilgiler			4	8
	İngilizce			10	20
	Din Kül. Ah. Bil.			2	4
	Görsel Sanatlar			1	2
	Teknoloji ve Tasarım			2	4
	Müzik			3	6
	Beden Eğitimi			5	10
	Bilişim Teknolojileri			1	2
	Rehberlik			4	8
	TOPLAM	48	100	50	100

Tablo 1 incelendiğinde araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerine ilişkin çeşitli özellikler görülmektedir. Buna göre sınıf öğretmenlerinin % 77'si kadın % 23'ü ise erkek olarak belirlenmiştir. Katılımcıların kıdemleri göz önüne alındığında çoğunlukla 6-10 (% 23), 11-15 (% 33) ve 16-20 (% 33) yılları süresince görevde oldukları belirlenmiştir. Katılımcıların % 85'inin lisans mezunu, % 15'inin yüksek lisans mezunu olduğu görülmüştür. Katılımcıların buldukları okulda çalışma sürelerine bakıldığında % 54'ünün 0-5 yıl, % 27'sinin 6-10 yıl, % 13'ünün 11-15 yıl ve % 6'sının 16-20 yıl süresince mevcut okullarında çalıştıkları ortaya çıkmıştır. Ayrıca katılımcılardan beş okul

öncesi öğretmeni (% 10) ve bir özel eğitim öğretmeni (% 2), sınıf öğretmenliği (% 88) kategorisinde değerlendirilmiştir.

Tablo 1’de branş öğretmenlerine ait özellikler ise şu şekildedir: Elde edilen verilere göre araştırmaya katılan öğretmenlerin % 68’i kadın, % 32’si erkektir. Yine tabloya göre katılımcıların % 32’si 6-10 yıl, % 30’ü 16-20 yıl arası kıdeme sahiptir. Eğitim düzeyi incelendiğinde öğretmenlerinin % 92’sinin lisans mezunu, % 8’inin de yüksek lisans mezunu olduğu tespit edilmiştir. Branş öğretmenlerinin buldukları okulda çalışma sürelerine bakıldığında % 82’sinin 0-5 yıl, % 12’sinin 6-10 yıl ve % 6’sının 11-15 yıl süresince mevcut okullarında çalıştıkları ortaya çıkmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenlerinin branşları incelendiğinde Türkçe % 18, Matematik % 10, Fen Bilimleri % 8, Sosyal Bilgiler % 8, İngilizce % 20, Din kültürü ve Ahlak Bilgisi % 4, Görsel Sanatlar % 2, Teknoloji ve Tasarım % 4, Müzik % 6, Beden Eğitimi %10, Bilişim Teknolojileri % 2 ve Rehberlik % 8 olarak göze çarpmaktadır.

Tablo 1 bütün olarak değerlendirildiğinde katılımcı öğretmenlerin çoğunun bayan olduğu, kıdem yılı olarak çoğunlukla mesleki yaşamlarının ortalarında oldukları, büyük çoğunluğun lisans mezunu olduğu ve çoğunlukla aynı okulda 0-5 yıldır çalıştıkları söylenebilir.

2.3. Veri Toplama Aracı ve Verilerin Çözümlemesi

Veriler, katılımcıların metaforlar yoluyla görüş bildirebilecekleri yarı yapılandırılmış bir formla elde edilmiştir. Aynı form üzerine katılımcılar, demografik özelliklerini yazmışlardır. Katılımcıların “mesleki çalışma” sürecine ilişkin görüşlerini alabilmek için aşağıdaki ifadeleri tamamlamaları istenmiştir.

Bence “mesleki çalışma süreci” gibidir. Çünkü

Bence “mesleki çalışma” süreci” gibi olmalıdır. Çünkü

Görüşmeler, öğretmenlere iki sorudan oluşan yarı yapılandırılmış formlar kullanılarak yapılmıştır. İki sorudan oluşan bu formların hazırlanmasından önce bu konuda yapılmış çalışmalar incelenmiştir. İncelenen araştırmalar ve konunun kapsamı doğrultusunda yukarıda verilen tamamlamalı ifadeler hazırlanmıştır. Hazırlanan sorular için bir branş öğretmeni, bir sınıf öğretmeni ve Adnan Menderes Üniversitesinde görev yapan bir eğitim programları ve öğretim uzmanı toplam üç kişiden görüş alınmıştır. İfadelerin anlaşılır olduğu doğrultusunda gelen görüşlerle formun aynı şekilde kalması uygun bulunmuştur. Formun ön uygulaması üç öğretmene yapılmıştır. Ön uygulamada öğretmenlere metafor konusunda verilen açıklamanın yeterli olup olmadığı sorulmuş, gelen görüşler ve sorulara verilen cevaplar doğrultusunda gerekli düzenlemeler yapılarak form nihai halini almıştır.

Veriler 2015 yılının Haziran ayının son iki haftası toplanmıştır. Toplanan veriler, tüm araştırmacılar tarafından betimsel analiz yöntemiyle çözümlenmiştir. Çözümleme sırasında önce metaforlar belirlenmiş, ayıklanmış ve kodlanmıştır. Daha sonra kodlanan metaforlar kategorilere ayrılarak temalar oluşturulmuştur. Analiz sonucu elde edilen verilerin geçerliğini test etmek için bireysel analizlerinin sonuçlarını tartışarak görüş birliğine varan araştırmacılar, görüş birliği oranını hesaplamak için “Görüş Birliği/(Görüş Birliği + Görüş Ayrılığı)*100” formülünü kullanmış ve öğretmenlere yönelik analizlerde % 93 oranında görüş birliğine varmışlardır. Bu oran araştırma için

güvenilir kabul edilmiştir (Miles ve Huberman, 1994). Son olarak oluşan tema ve kodlar frekans ve yüzde şeklinde tablolar aracılığıyla sunulmuştur.

3. BULGULAR

Sınıf ve branş öğretmenlerinin, eğitim-öğretim yılı başındaki ve sonundaki mesleki çalışma sürecine ilişkin görüşleri metaforlar aracılığıyla elde edilmiş, elde edilen veriler betimsel analiz yöntemiyle çözümlenmiş ve bulgular aşağıda alt problem sırayla verilmiştir. Bulgular yorumlanırken ayrıca doğrudan alıntılara yer verilmiştir.

3.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın birinci alt problemi “*a*) İlkokul öğretmenlerinin öğretim yılı başında ve sonunda yapılan “mesleki çalışma sürecine” ilişkin görüşleri nelerdir?” şeklinde ifade edilmiştir. Elde edilen verilere ilişkin bulgular Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2.

Sınıf Öğretmenlerine Göre Mesleki Çalışma Süreci Neye Benzer

Temalar ve Kodlar	Öğretmenler	
	f	%
Sohbet		
Kadınlar (kaynaşma) günü	5	10
Köy kütüphanesi/Kahve deryası	4	8
Yaz okulu (kampı)	2	4
Çocuk kreşi	1	2
Film izleme günleri	1	2
Bekleme salonu	1	2
Niteliksiz (Amaçsız) Kullanılan Zaman		
Boşa harcanan zaman/Boş vakit/Volta atmak/Sıkılma dönemi	11	22
Boş bir kutu/Boş küme/Balon	3	6
Huzur evi/Emeklilik dönemi	2	4
Klasik öğretim teknikleri	1	2
Sıkıcı film	1	2
Çalışmayan zaman makinesi	1	2
Zorunluluk		
Ödev/Zorunlu görev(süreç)/askerlik	8	16
İspat süreci	2	4
Tekrar yenen yemek	1	2
Heyecanını yitirmiş aşk	1	2
Terzinin tamirat işleri	1	2
Görüp dokunamamak (ulaşamamak)	1	2
Eğlence/Vaktini Değerlendirme		
Sanat günleri/Eğlence/Oyun	2	4
İndirim/fırsat günleri	1	2
Alışma süreci (tatil ve okula)	1	2

Tablo 2 incelendiğinde öğretmenlerin verdiği cevapların “Sohbet”, “Niteliksiz (Amaçsız) Zaman”, “Zorunluluk” ve “Eğlence/Vaktini Değerlendirme” temaları altında toplandığı görülmektedir. Sohbet temasında öğretmenlerin % 10’u mesleki çalışma sürecini

“kadınlar günü”ne benzetmiştir. Yine öğretmenlerin % 8’i “kahve deryası/köy Kırathanesi”ne, % 4’ü ise “yaz okulu (kampı)”na benzetmiştir.

Niteliksiz (Amaçsız) Kullanılan Zaman temasında öğretmenlerin % 22’si mesleki çalışma sürecini “boşa harcanan zaman/boş vakit/volta atmak” gibi ifadelerle betimlemişlerdir. Öğretmenlerin % 6’sı “boş küme/boş kutu/balon”, % 4’ü “huzur evi/emeklilik dönemi” ve % 2’si ise mesleki çalışma sürecini “klasik öğretim teknikleri”, “sıkıcı film”, “çalışmayan zaman makinesi” şeklinde tanımlamıştır.

Zorunluluk temasında öğretmenlerin % 16’sı mesleki çalışma sürecini “ödev/zorunlu görev/askerlik”, % 4’ü “ispat süreci”, % 2’si ise “heyecanını yitiren aşk”, “tekrar yenen yemek”, “terzinin tamirat işleri” ve “görüp dokunamamak” olarak betimlemiştir.

Eğlence (Vaktini değerlendirme) temasında ise öğretmenlerin % 4’ü mesleki çalışma sürecini “sanat günleri/eğlence/oyun”, % 2’si “indirim/fırsat günleri” ve % 2’si alışma süreci olarak tanımlamıştır.

Öğretmenlerin mesleki çalışma süreci nasıldır sorusuna verdikleri bazı cevaplar aşağıdaki gibidir:

“...hiç okunmayacak bir kitabı tekrar yazmak gibidir. Çünkü her yıl çok da farklı olmayan konular üzerine, zorunluluktan yapılan bir çalışmadır.” [S.Ö:6]

“...huzurevi ortamı gibidir. Çünkü hiçbir şey yapıp üretmeden günü geçiriyoruz.” [S.Ö:7]

“...dostlar alışverişte görsün, film izleme günleri, köy kırathanesi gibidir. Çünkü bu dönemin her ne kadar tanımlanmış bir amacı olsa da bu gerçekleştirilmediği için herkes vakit doldurmaktadır.” [S.Ö:21]

“...emeklilik dönemi gibidir. Çünkü her hangi bir faaliyet göstermiyoruz.” [S.Ö:22]

“...heyecanını yitirmiş aşk gibidir. Çünkü eğitim için gerekli tüm çalışmalar bittikten, öğrenciler gittikten sonra dönem başındaki heyecanımız, isteğimiz, çabamız tükenmektedir.” [S.Ö:24]

“...yaz kampı gibidir. Çünkü okulun yoğun temposundan birbiriyle konuşamayan öğretmenler için bir fırsattır.” [S.Ö:34]

“...bir terzinin tamirat işleri gibidir. Çünkü yıl içinde yapılması gereken ve eksik kalan evrak işleri sonradan bu günlerde, terzi tamiratı gibi sonradan sökükle diğer gibi yapıyoruz.” [S.Ö: 43]

“...kadınlar günü gibidir. Çünkü belli zaman dilimlerinde bir araya geliyoruz ve görüşlerimizi, sorunlarımızı paylaşıyoruz.” [S.Ö:45]

“...askerlik gibidir. Çünkü yapmak zorunda olduğumuz için gelir, sorumluluklarımızı yerine getiririz.” [S.Ö:46]

“...balon gibidir. Çünkü içi boştur.” [S.Ö:47]

Öğretmenlerin verdiği cevaplar bir bütün olarak incelendiğinde mesleki çalışma sürecinin öğretmenler tarafından asıl amacının dışında betimlendiği görülmektedir. Araştırmanın birinci alt probleminin ilk seçeneğinde öğretmenler bu süreci tamamiyle

İlkokul ve ortaokul öğretmenlerinin “mesleki çalışma sürecine” ilişkin görüşlerinin metaforlar...

olumsuz metaforlarla ifade etmeye çalışmıştır. Bu doğrultuda ilkokullarda mesleki çalışma sürecinin amaçlarına uygun yapılmadığı söylenebilir.

Araştırmanın birinci alt problemi “*b*) İlkokul öğretmenlerinin görüşlerine göre öğretim yılı başında ve sonunda yapılan “mesleki çalışma süreci” nasıl olmalıdır?” şeklinde ifade edilmiştir. Elde edilen verilere ilişkin bulgular Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3.

Sınıf Öğretmenlerine Göre Mesleki Çalışma Süreci Nasıl Olmalıdır

Temalar ve Kodlar	Öğretmenler	
	f	%
Faydalı/Amaçlı Birliktelik		
Eğitici/Fırsat/Sanat/Bilim/Eğlence atölyesi	29	60
Doğa gezisi/İzci kampı/Rehabilitasyon kampı/Hazırlık kampı	7	15
Futbol turnuvası	1	2
Survivor	1	2
Nitelik/Üretim		
Arı kovani	1	2
Elemanı olan küme	1	2
Zaman		
Eğitici Kısa Metraj Film	1	2
100 metre koşusu	1	2

Tablo 3’e bakıldığında öğretmenlerin “mesleki çalışma süreci.....gibi olmalıdır.” Sorusuna verdikleri cevaplar doğrultusunda “Faydalı/Amaçlı Birliktelik”, “Nitelik/Üretim” ve “Zaman” adlı üç temanın elde edildiği görülmektedir.

“Faydalı/Amaçlı Birliktelik” teması incelendiğinde öğretmenlerin % 60’ı mesleki çalışma sürecinin Eğitici/Fırsat/Bilim/Eğlence atölyesi, % 15’i Doğa gezisi/Rehabilitasyon kampı/Hazırlık kampı gibi olması gerektiğini bildirmiştir. “Nitelik/Üretim” temasında öğretmenler mesleki çalışma sürecinin % 2 oranında arı kovani ve elemanı olan küme gibi olması gerektiğini ifade etmişlerdir. “Zaman” temasında ise öğretmenler yine % 2 oranında bu sürecin eğitici kısa metraj film ve 100 metre koşusu gibi olması gerektiğini söylemişlerdir.

Öğretmenlerin mesleki çalışma süreci nasıl olmalıdır sorusuna verdikleri bazı cevaplar aşağıdaki gibidir:

“...tren istasyonu gibi olmalıdır. Çünkü her gün bilgilerine yeni bilgiler katarak ilerlemelidir.” [S.Ö:4]

“...izci kampı gibi olmalıdır. Çünkü sürekli bir şeyler öğrenilip paylaşılmalıdır.” [S.Ö:7]

“...eğitici/öğretici/uygulamalı atölyeler şeklinde olmalıdır. Çünkü işin içine aktif katılan kişiler daha iyi öğrenirler.” [S.Ö:19]

“...rehabilitasyon kampı gibi olmalıdır. Çünkü öğretmenler yorucu bir yılı bitirmiştir. Ve iyileştirmeye, yenilenmeye, rahatlamaya ihtiyaçları vardır.” [S.Ö:21]

“...eğitici kısa metraj film gibi olmalıdır. Çünkü kısa zamanda çektiğimiz filmleri izlerken hem eğlenmeliyiz hem de arkadaşların birbiriyle bilgi transferini görmeliyiz. Şarkılarla, oyunlarla deşarj olmalıyız.” [S.Ö:24]

“...arı kovani gibi olmalıdır. Çünkü arılar sürekli üretirler.” [S.Ö:25]

“...yaz okulu şeklinde olmalıdır. Çünkü sadece seminerden ibaret olmamalıdır. Öğretmenlerin ilgi ve yeteneklerine göre farklı kurslar içermelidir. Tatil ortamı içinde ilgi çekici hale getirilmeli. Mesela bölge bölge kurulmuş olan seminer kampları olabilir.” [S.Ö:45]

“...survivor gibi olmalıdır. Çünkü bir yarış içine sokar ve sonunda ödül verirken çalışan sonuca boğuşarak ulaşmak isteyecektir.” [S.Ö:48]

Tablo 3 bir bütün olarak değerlendirildiğinde öğretmenlerin mesleki çalışma sürecinin etkili, verimli, bir amaca hizmet edecek şekilde, grup çalışması yaparak hem öğrendikleri hem de eğlenip dinlendikleri bir süreç şeklinde olmasını istedikleri söylenebilir.

3.2 İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın ikinci alt problemi “a) Ortaokul öğretmenlerinin öğretim yılı başında ve sonunda yapılan “mesleki çalışma sürecine” ilişkin görüşleri nelerdir?” şeklinde ifade edilmiştir. Elde edilen verilere ilişkin bulgular Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4.
Branş Öğretmenlerine Göre Mesleki Çalışma Süreci Neye Benzer

Temalar ve Kodlar	Öğretmenler	
	f	%
Sohbet		
Kadınlar (kaynaşma) günü	5	10
Kahvehane/kafeterya	3	6
Tatil/Dinlenme tesisi	2	4
Niteliksiz (Amaçsız) Kullanılan Zaman		
Boşa harcanan zaman/Boş vakit/Sıkılma dönemi	18	36
Göl/Akvaryum	2	4
Karanlık/Araf	2	4
Karbüratörü bozuk araba	2	4
Rastgele alınan ilaç/Doz aşımı	2	4
Rötarlı uçak/Aksayan tatil	2	4
Sonsuzluk/Havuz problemi	2	4
Ağustos böceği	1	2
Ham meyve	1	2
Kek kalıbı	1	2
Zorunluluk		
Geleneksel öğretim/Sade sunum	2	4
Alp disiplini (Slalom)	1	2
Rutin görev	1	2
Eğlence/Vaktini Değerlendirme		
Oyun bahçesi/futbol maçı	2	4
Yağmur yağarken kitap okuma	1	2

Tablo 4 incelendiğinde branş öğretmenlerinin verdiği cevapların “Sohbet”, “Niteliksiz (Amaçsız) Kullanılan Zaman”, “Zorunluluk” ve “Eğlence/Vaktini Değerlendirme” temaları altında toplandığı görülmektedir. Sohbet temasında öğretmenlerin % 10’u

mesleki çalışma sürecini “kadınlar (kaynaşma) günü”ne benzetmiştir. Yine öğretmenlerin % 6’sı “kahvehane/kafeterya”ya, % 4’ü ise “Tatil/Dinlenme tesisi”ne benzetmiştir.

Niteliksiz (Amaçsız) Kullanılan Zaman temasında öğretmenlerin % 36’sı mesleki çalışma sürecini “boşa harcanan zaman/boş vakit” gibi ifadelerle betimlemişlerdir. Öğretmenlerin % 4’ü “Göl/Akvaryum”, % 4’ü “Karanlık/Araf”, % 4’ü “Karbüratörü bozuk araba”, % 4’ü “Rastgele alınan ilaç/Doz aşımı, % 4’ü “Rötarlı uçak/Aksayan tatil”, % 4’ü “Sonsuzluk/Havuz Problemi” gibi ifadeler kullanırken, yine öğretmenlerin % 2’si ise mesleki çalışma sürecini “Ağustos böceği”, % 2’si “Ham meyve”, ve % 2’si “Kek kalıbı” şeklinde tanımlamıştır.

Zorunluluk temasında öğretmenlerin % 4’ü mesleki çalışma sürecini “Geleneksel öğretim/Sade sunum”, % 2’si “Alp disiplini (Slalom)” ve % 2’si “Rutin görev” olarak betimlemiştir.

Eğlence (Vaktini değerlendirme) temasında ise öğretmenlerin % 4’ü mesleki çalışma sürecini “Oyun bahçesi/Futbol maçı” olarak betimlerken, % 2’si “Yağmur yağarken kitap okuma” olarak tanımlamıştır.

Öğretmenlerin mesleki çalışma süreci nasıldır sorusuna verdikleri bazı cevaplar aşağıdaki gibidir:

“...Kayak branşındaki Alp Disiplini (Slalom) gibidir. Çünkü tek teknikte, kısa sürede geçilmesi gereken zorunlu kapılar bulunur.” [B.Ö: 1]

“...Göl gibidir. Çünkü sığdır.” [B.Ö: 2]

“...Kek kalıbı gibidir. Çünkü otorite nasıl istiyorsa öğretmenler öyle olmaya yönlendirilmektedir.” [B.Ö: 3]

“...Vücut için rastgele alınan bir ilaç gibidir. Çünkü doğru bir teşhis konulmadan, dozajı ayarlanmadan uygulanan bir mesleki eğitim süreci yaşanmaktadır.” [B.Ö: 4]

“...karbüratörü bozuk bir araba gibidir. Çünkü zaman zaman ilerleyip arada duruyor. Sıkıcı oluyor.” [B.Ö: 9]

“...Öğretmenlerin çok etkin olmadığı, ağustos böceği gibi saz çalıp oturduğu bir döneme benzer. Çünkü boş geçirilen bir dönemdir.” [B.Ö: 22]

“...Yan gelip yatma sürecidir. Çünkü dönem içinde aç, susuz çalışan, eve dağ kadar iş götüren öğretmen bu dönemde paralı olarak dinlenir.” [B.Ö: 41]

“...Canı sıkılan bir sürü öğretmenin kahvaltı yapmak ve dedikodu yapmak için toplandıkları kadınlar günü gibidir. Çünkü amaçlanan çalışmalar hiç yapılmaz ve yapılmasına gerek yoktur. Bu dönemde öğretmenlere verilen ek ders karşılığı ücret çaya, kahveye ve yemeğe gider.” [B.Ö: 46]

“...Kafeterya gibidir. Çünkü öğretmenler okulda kaldıkları 2-3 saat süresinde yiyip, içip sohbet ederler.” [B.Ö: 48]

Öğretmenlerin verdiği cevaplar bir bütün olarak incelendiğinde mesleki çalışma sürecinin branş öğretmenleri tarafından asıl amacının dışında betimlendiği görülmektedir. Araştırmanın ikinci alt probleminin ilk seçeneğinde öğretmenler bu süreci

tamamıyla olumsuz metaforlarla ifade etmişlerdir. Bu doğrultuda ortaokullarda mesleki çalışma sürecinin amaçlarına uygun yapılmadığı söylenebilir.

Araştırmanın ikinci alt problemi “*b*) Ortaokul öğretmenlerine göre öğretim yılı başında ve sonunda yapılan “mesleki çalışma süreci” nasıl olmalıdır?” şeklinde ifade edilmiştir. Elde edilen verilere ilişkin bulgular Tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 5.
Branş Öğretmenlerine Göre Mesleki Çalışma Süreci Nasıl Olmalıdır

Temalar ve Kodlar	Öğretmenler	
	f	%
Faydalı/Amaçlı/Birliktelik		
Eğitici/Fırsat/Sanat/Bilim/Eğlence atölyesi	24	48
Cebirsel İfadeler/Simülasyon	2	4
İzci kampı/Kuzey disiplini (Mukavemet)	2	4
Kişisel Gelişim	2	4
Panayır/Lunapark	2	4
Yurtiçi gezisi	2	4
Özgür çocuklar	1	2
Nitelik/Üretim		
Bal yapan arılar	5	10
Dozunda alınan ilaç/yiyecek	2	4
Okyanus/Deniz	2	4
Lezzetli yemek	1	2
Renkli bir sunum	1	2
Zaman		
Zamanında kalkan uçak/Planlanmış tatil	2	4
Kısa süreli film	1	2
Maraton	1	2

Tablo 5’e bakıldığında branş öğretmenlerinin “mesleki çalışma süreci gibi olmalıdır.” Sorusuna verdikleri cevaplar doğrultusunda “Faydalı/Amaçlı Birliktelik”, “Nitelik/Üretim” ve “Zaman” adlı üç temanın elde edildiği görülmektedir.

“Faydalı/Amaçlı Birliktelik” teması incelendiğinde öğretmenlerin % 48’i mesleki çalışma sürecinin Eğitici/Fırsat/Bilim/Eğlence atölyesi, % 4’ü “Cebirsel İfadeler/Simülasyon”, % 4’ü “İzci kampı/Kuzey disiplini (Mukavemet)”, % 4’ü “Kişisel gelişim”, % 4’ü “Panayır/Lunapark”, % 4’ü “Yurtiçi gezisi” ve % 2’si “Özgür çocuklar” gibi olması gerektiğini ifade etmişlerdir.

“Nitelik/Üretim” temasında öğretmenlerin % 10 ‘u mesleki çalışma sürecinin “Bal yapan arılar”, % 4’ü “Dozunda alınan ilaç/yiyecek”, % 4’ü “Okyanus/Deniz” gibi olması gerektiğini betimlerken; % 2’si “Lezzetli yemek” ve % 2’si de “Renkli bir sunum” gibi olması gerektiğini ifade etmişlerdir.

“Zaman” temasında ise öğretmenlerin % 4’ü mesleki çalışma sürecini “Zamanında kalkan uçak/Planlanmış tatil” gibi olması gerektiğini betimlerken; % 2’si “Kısa süreli film” ve yine % 2’si de “Maraton” gibi olması gerektiğini ifade etmişlerdir.

Branş öğretmenlerin mesleki çalışma süreci nasıl olmalıdır sorusuna verdikleri bazı cevaplar aşağıdaki gibidir:

“...Okyanus gibi olmalıdır. Çünkü içeriği derin niteliğe ve zengin alternatiflere sahip olmalıdır” [B.Ö: 2]

“...Özgür ve yaratıcı çocuklar gibi olmalıdır. Çünkü o zaman kendi istidat ve kabiliyetlerini geliştirebilirler” [B.Ö: 3]

“...Dozunda alınan ilaç gibi olmalıdır. Çünkü ilaç vücudun herhangi bir yerini iyileştirdiği gibi mesleki çalışma da mesleki eksiklikleri giderir.” [B.Ö: 4]

“...Lezzetli bir yemek gibidir. Çünkü ortaya çıkacak büyüleyici lezzet önceden ön görülen birbirinden farklı malzemelerin (eğitim için gerekli geliştirici notlar veya sürece katkıda bulunan farklı branşlardaki öğretmenler) varlıklarını koruyarak farklı bir bileşimde rol almasıdır.” [B.Ö: 7]

“...Panayır gibi olmalıdır. Çünkü daha renkli, daha çeşitli ve farklı bilgilerin olduğu bir süreç olmalıdır” [B.Ö: 15]

“...Arıkovanı gibi olmalıdır. Çünkü sürekli bir şeyler üretilmeli ve çalışmalıdır.” [B.Ö: 18]

“...Sahne gibi olmalıdır. Çünkü eğitim ve öğretimde yıl içinde olan sorunlar dramatize edilip çözüm yolları aranmalıdır. Ve yeni öğretim yolları sahnede sergilenip öğretmenlerin gelişimi eğlenceli şekilde sağlanmalıdır.” [B.Ö: 19]

“...Karınca gibi olmalıdır. Çünkü bir öğretmenin her zaman kendini geliştirebilmesi ve verimli çalışabilmesi için imkânlar sağlanmalıdır.” [B.Ö: 22]

“...Cebirsel ifadeler gibi olmalıdır. Çünkü her gün verilen bir konuya göre farklı faaliyetler yapmak gibidir.” [B.Ö: 24]

“...Atölye gibi olmalıdır. Çünkü öğretmenin eski çalışma yetkinliğini kazanması için fırsatlar yaratılmalıdır.” [B.Ö: 41]

Tablo 5 bir bütün olarak değerlendirildiğinde öğretmenlerin mesleki çalışma sürecinin etkili, verimli, bir amaca hizmet edecek şekilde, grup çalışması yaparak hem öğrendikleri hem de eğlenip dinlendikleri bir süreç şeklinde olmasını istedikleri söylenebilir.

4.SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

Araştırmadan şu sonuçlara ulaşılmıştır:

- 1- Mesleki çalışma süreci neye benzer sorusuna yönelik sınıf ve branş öğretmenlerinin verdiği cevaplar doğrultusunda dört tema elde edilmiştir. Bu doğrultuda elde edilen “Sohbet” (S.Ö. % 28, B.Ö. % 20), “Nitelsiz (Amaçsız) Zaman” (S.Ö. % 37, B.Ö. % 66), “Zorunluluk” (S.Ö. % 27, B.Ö. % 8) ve “Eğlence/Vaktini Değerlendirme” (S.Ö. % 8, B.Ö. % 6) temaları, öğretmenlerin mesleki çalışma sürecini plansız, amaçsız, verimsiz ve etkisiz gördüklerini ortaya çıkarmıştır. Bu bağlamda, ilkokul ve ortaokullarda mesleki çalışma sürecinin amacına uygun biçimde gerçekleşmediği söylenebilir.
- 2- Mesleki çalışma süreci nasıl olmalıdır sorusuna yönelik sınıf ve branş öğretmenlerinin verdiği cevaplar doğrultusunda üç tema elde edilmiştir. Bu

doğrultuda elde edilen “Faydalı/Amaçlı Birliktelik” (S.Ö. % 80, B.Ö. % 70), “Nitelik/Üretim” (S.Ö. % 10, B.Ö. % 22) ve “Zaman” (S.Ö. % 10, B.Ö. % 8) temaları, öğretmenlerin mesleki çalışma sürecinin etkili, verimli, bir amaca hizmet edecek şekilde, grup çalışması yaparak hem öğrendikleri hem de eğlenip dinlendikleri bir süreç şeklinde olmasını istedikleri söylenebilir.

- 3- Öğretmenler bu sürecin belli amaçlar doğrultusunda önceden etkili olarak tasarlanmış, içerisinde grup çalışmaları, eğlence, dinlenme, öğrenme, etkileşim, rekabet gibi unsurların yer aldığı amaçlı, faydalı bir birliktelik olması gerektiğini ifade etmişlerdir.

Araştırmada elde edilen sonuçlar bazı araştırma sonuçları ile benzerlik göstermektedir. İlkokul ve ortaokullarda mesleki çalışma sürecinin amacına uygun biçimde gerçekleşmediği sonucu, Türk eğitim sisteminin özellikle 2005 yılından itibaren eğitim programlarında uygulamaya çalıştığı yenileşme çabalarıyla (bkz. Aksit, 2007) da önemli ölçüde çelişmektedir. Bu yenileşme çalışmalarının temelinde “öğrenciyi merkeze alan, yapılandırmacı bir öğretim yaklaşımının benimsenmesi”, öğretim programı içeriğinin azaltılarak derinliğine işlenmesi”, “konuların disiplinlerarası bir yaklaşımla birbiriyle ilişkilendirilmesi” gibi yeniliklerin yanı sıra özellikle öğretmenin rehber, yönlendiren ve koordine eden rolü yer almaktadır. Ancak, aradan geçen on yıllık süre zarfında eğitim sistemimizdeki bütün bu yenileşme çabalarının okullarımızda uygulanmakta mesleki çalışma süreci ile gerçekleşmesi oldukça güç görülmektedir.

Tonbul (2004), İzmir’de 20 ilköğretim okulunda görev yapan yöneticiler, öğretmenler ve okul denetçilerinin ilköğretim okullarında mesleki çalışma uygulamalarına ilişkin görüşlerini araştırmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, öğretmenlerin seminer dönemini kendilerini yenileme fırsatı olarak algılamadıkları, tüm katılımcıların seminer dönemi çalışmalarını izleme, katkıda bulunma ve sonuçlarından yararlanma durumlarını belirleme konusunda duyarlı olmadıkları, öğretmenlerin en çok gereksinim duydukları mesleki çalışma konularının çağdaş öğretim yöntem ve teknikleri ile öğretim teknolojileri olduğu belirtilmektedir.

Görünen o ki, yapılandırmacı yaklaşımı ve öngördüğü öğrenme-öğretme etkinlikleri ile çağdaş öğretmen rollerini ve anlayışını öğretmenlere benimsetmek okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin bireysel çabalarına bırakılmıştır.

Millî Eğitim Bakanlığına Yönelik Öneriler

- 1- Mesleki çalışma süreci sadece belli konuların öğretmenlere verilir sunulmasının beklendiği bir dönem değil süreç öncesinde çok iyi planlanan belli amaçlara ulaşmayı hedefleyen bir yapı olmalıdır.
- 2- Mesleki çalışma süreci, öğretmenlerin bireysel veya grup halinde olarak çalışabilecekleri ve sonuçta ortaya bir ürün koyabilecekleri bir süreç olarak tasarlanmalıdır.
- 3- Mesleki çalışma süreci eğitici, ilgi çekici, eğlendirici, uygulamalı, öğretmenlerin kendini geliştirmesine fırsat tanıyan bir dönem olmalıdır.
- 4- Mesleki çalışma süreci farklı bölgelerde, farklı ortamlarda, farklı grupların bir araya geldiği bir eğitim şenliği şeklinde oluşturulabilir.

Araştırmacılara Yönelik Öneriler

- 1- Yapılan bu çalışma İzmir ili merkez ilçelerinde bulunan iki ilkokul ve iki ortaokulda görev yapmakta olan 98 sınıf ve branş öğretmeni ile sınırlıdır. Çalışma başka tür okullarda ve liselerdeki öğretmenlere de uygulanarak karşılaştırmalı bir değerlendirme çalışması yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Aksit, N. (2007). Educational reform in Turkey. *International Journal of Educational Development*, 27, 129-137.
- Ben-Peretz, M., Mendelson, N. & Kron, F. W. (2003). How teachers in differentiated educational context view their roles. *Teaching and Teacher Education*, 19, 277-290.
- Cerit, Y. (2008). Öğretmen kavramı ile ilgili metaforlara ilişkin öğrenci, öğretmen ve yöneticilerin görüşleri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 4, 693-712.
- Miles, M. B. ve Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook*. California: Sage Publications.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (1961). 222 Sayılı ilköğretim ve eğitim kanunu. Ankara.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2006). İlköğretim okulu öğretmenlerinin yaptıkları mesleki seminer çalışmalarının değerlendirilmesi. Eğitim Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı. Ankara.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2014). İlköğretim kurumları yönetmeliği. Ankara.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (1988). Hizmet İçi Eğitim, Kuruluş, Gelişme, Faaliyetler, 1960-1987. Hizmet İçi Eğitim Dairesi Başkanlığı. Ankara.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (1973). Milli eğitim temel kanunu. Ankara.
- Inbar, D. E. (1996). The free educational prison: metaphors and images. *Educational Research*, 38(1), 77-92.
- Lakoff, G. ve Johnson, M. (2005). *Metaforlar hayat, anlam ve dil*. (Çev: G. Y. Demir). İstanbul: Paradigma Yayınları.
- Oxford, R., Tomlinson, S., Barcelos, A., Harrington, C., Lavine, R., Saleh, A. & Longhini, A. (1998). Clashing metaphors about classroom teachers: Toward a systematic typology for the language teaching field. *System*, 26, 3-50.
- Özdemir, İ. (2002). Öğretmenlerin İş Başında Yetiştirilmesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Saban, A. (2008). Okula ilişkin metaforlar. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 55, 459- 496.
- Tonbul, Yılmaz. (2004). İlköğretim okullarındaki “mesleki çalışma” uygulamalarının etkililiği ile ilgili görüşler. *Eğitimde Yeni Yönelimler Sempozyumu*. İzmir.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. (7. Baskı) Ankara: Seçkin Yayıncılık.

EXTENDED ABSTRACT

1. Introduction

Today, many countries search for effective policies in order to meet the growing demands of changing education and seek additional resources to develop new methods for schooling. Because it is known that, education has the effect on encouraging the economic development, contributing to personal and social development and reducing social inequalities (MEB 2006).

In our country, it is necessary to educate children who capture the current and think creatively and to make the education more efficient and a goal oriented process in order to capture the growth with the change for creating a more quality education. According to Fuller, “the program is the teacher, the student, the physical atmosphere and technology, the manager itself” as a basic quality indicator in education. These factors affect the quality of the training as a whole (Smith, 2002: 2). Because the teachers have responsibilities on the way of maintaining the training-education process efficiently and effectively.

According to the 1739 numbered general law article’s 43th point, the profession of being teacher is identified as *a special area profession that taking on the tasks about the government training-education policies*.

The Ministry of Education provides the training of teachers by in service trainings, courses and seminars. The widest technique among these is “in service training”. In service training is the training that is given to the employees (teacher, manager and other staff) to make them having the necessary knowledge, skill and manner (MEB, 1988: 49).

With the law adopted in 1961, 222 numbered Primary Education Act’s 43th article, teachers are given 2 months summer vacations. During other sessions teachers of Primary education are obliged to attend the studies about their professions. This obligation is gathered under the name of **Professional Studies** with the law of 38 th article of Ministry of Educational Regulation on Primary Education Institutions. The Professional studies of teachers which they attend at the beginning, during and at the end of the year are called as the seminar studies.

Professional studies programs are should be prepared and planned as an answer to the necessities of in service training. Knowing the expectations and opinions of teachers about the Professional working process is going to make the process more effective.

At this point metaphors can be regarded as a very impulsive material for teachers’ professional designations. Schools are the institutions where symbolic elements are. One of these symbols is metaphors. Metaphors are things that how people see the life, environment, situations and things; and materials they used for trying to explain by using different similarities (Cerit, 2008).

Metaphors are the result of creative thinking referenced theoretical to enrich our perception of the educational phenomenon (Inbar, 1996). Teachers’ metaphors work is suitable tool for investigating the relationship between teachers' professional definitions and contextual factors. Metaphorically investigate images of teachers' roles have in class, students, and is a method used to reveal the underlying beliefs and assumptions about education (Ben-Peretz, Mendelson and Kron, 2003; Act. Cerit, 2008).

The main objective of this research is to examine the metaphoric opinions of teachers working for the Ministry of Education in primary and secondary schools at the beginning and end of the educational year during the seminars.

2. Method

The Data represent a qualitative research study as property collected through metaphors in this research. Metaphor is a strong mental tool that a person can use on extremely abstract and complex phenomenon and theoretical explanations. (Saban, 2008). In this research metaphors were used to describe both a recent situation and how would this situation be different. The teachers who were working in Izmir at different schools as class teacher or subject teachers comprised the center of this research. The study group of the research was composed of 48 teachers from the two primary schools and 50 teachers from the two secondary schools and 98 teachers in total in Izmir.

The data was obtained in a semi-structured form in which participants can give opinion by the way of metaphors. Participants wrote their demographics features on the same form. Participants were asked to complete the following statements in order to get their views on the process of "professional work".

I think the "professional work process" is like Because.....

I think the "professional work process" should be like Because.....

Interviews were made to teachers by using semi-structured form consisting of two questions. Before the preparation of these forms consisting of two questions, works on this subject were analyzed. Through the analyzed research and content of the work, the above fill in the blanks phrases were prepared.

The data was collected in the last two weeks of June 2015. Collected data was analyzed using descriptive analysis by all researchers. During the analysis; firstly, the metaphors were determined, extracted and coded. Then, themes were established by dividing the coded metaphors into categories. In order to test the validity of the data obtained from analysis, researchers who reach a consensus by discussing the results of individual analysis, used “Consensus / (Consensus + Dissidence) * 100” formula to calculate the ratio of consensus and reached to 93% consensus in analysis for teachers. This ratio was accepted as reliable for research. Finally, the final themes and codes were presented through frequency and percentage charts.

3. Findings, Discussion and Results

The following conclusions were reached from the study:

- 1- Four themes were obtained in accordance with the responses of class and subject teachers for vocational study process look like questions. In accordance with the "Chat" (S.Ö. 28%, B.Ö. 20%), "Unqualified (Pointless) Time" (37% S.Ö., B.Ö. 66%), "Obligation" (S.Ö. 27% B.Ö. 8%) and "Entertainment / Evaluation Time" (S.Ö. 8%, 6% B.Ö.) themes showed that teachers saw professional work process unplanned, aimless and inefficient. In this regard, it can be said their process of professional work did not result as it was aimed, in primary and secondary schools.
- 2- There themes were obtained through the responses of class and subject teachers to the question of “how should be the professional studies process”. In this

respect Useful / Purpose Partnership, Quality / Manufacturing and time themes were found. It can be said that teachers want professional working process to be efficient, productive, serve to a purpose, both learning and having fun and resting by doing group work.

- 3- Teachers stated that there should be a useful combination in accordance with pre-specified purposes of this process aimed at involving factors such as in group activities, entertainment, recreation, learning, interaction and competition.

The results obtained in this study are similar to some of the research results. The result of professional work process was not completed as it was aimed in primary and secondary school, which is highly in conflict with reform efforts that Turkish education system has been trying to implement in education programs since 2005, is working to implement the training program of reform efforts (see. Aksit, 2007). On the basis of this reform work such innovation as "student-centered, the adoption of a constructivist teaching approach", the processing depth reducing the curriculum content, issues to be associated with each other with an interdisciplinary approach is located as well as the particular teacher's guide directing and coordinating role. However, in the intervening ten years these reform efforts with the professional work process implemented in our schools seems quite difficult.

Tonbul (2004) studied on the managers, teachers and school inspectors' views on professional working practices in 20 primary school in Izmir. According to the results of survey he indicated that teachers did not perceive the seminar period as an opportunity to reinvent themselves, all the participants were not sensitive to keep track of the seminar period works contribute and identify utilize the results, teachers were most in need of contemporary teaching methods and techniques, instructional technology.

It seems that, it's left to school administrators and teachers own efforts to adopt the concept of constructivist approach, predicted learning and teaching activities are modern teachers' roles and understanding.

4. Recommendations

- 1- Professional working process should not only be a period expected to be presented to the teachers with certain subjects, but also it should be well planned structure before the building process aiming at achieving specific purposes.
- 2- Professional working process should be designed as a process that teachers can work individually or in groups, and as a result they can put out a product.
- 3- Professional working process should be a term which is educational, interesting, amusing, and practical and give an opportunity to teachers to develop themselves.
- 4- Professional working can be created as an educational festival which brought together different groups in different regions and different environments.
- 5- This study Izmir is limited to 98 class and subject matter teachers who are working at two primary schools and two secondary schools are located in central districts of Izmir. A comparative assessment study can be done by applying the study to other types of schools and teachers at high school.